

Informatieboekje

Groep 6

openbare basisschool

DE PIONIER

Verken je toekomst

Beste Ouder(s),

Dit is het leerstofoverzicht van uw zoon of dochter die nu in groep 6 zit. Wij hopen dat door uw het lezen van dit boekje, een heleboel dingen voor u duidelijker zijn geworden.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u altijd bij ons terecht. Dat kan in ieder geval elke dag na schooltijd en op woensdagmiddag tot half twee. Schikt deze tijd u niet, dan is er altijd wel een ander moment voor een gesprek te vinden.

U bent natuurlijk ook van harte welkom om zomaar eens te komen kijken naar het werk van uw kind. Dit kan altijd gedurende de ochtendinloop en na half vier.

Wij hopen op een prettige samenwerking met u en uw kind.

Met vriendelijke groeten,

De leerkrachten van groep 6,

Femke, Wendy, Maarten, Marianne en Peggy

Dagprogramma

Zoals ook al in groep 5 het geval was, werken de kinderen met een dagprogramma. Het dagprogramma staat iedere dag vermeld op het whiteboard. Zo zien de leerlingen meteen wat er die dag op het programma staat. Dit zorgt voor voorspelbaarheid en inzicht in de dag.

Voor onze SOVA lessen maken we gebruik van de methode 'Leefstijl'. Leefstijl is een methode gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Leefstijl wil bevorderen dat jongeren opgroeien tot zelfstandige, sociaalvaardige en betrokken mensen.

Kinderen beginnen al jong met het ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden. In het onderwijs neemt de belangstelling voor sociaal-emotionele vaardigheden en normen en waarden de laatste jaren erg toe. Leefstijl heeft een methode ontwikkeld waardoor leerlingen zich bewust worden van de normen en waarden in de maatschappij. Dit leren ze niet op een theoretische manier maar in de praktijk. Samen met klasgenoten doen leerlingen allerlei activiteiten en opdrachten die het besef van 'goed met elkaar omgaan' versterken.

Sociale en emotionele competenties

Voor het optimaal functioneren van kinderen en het ontwikkelen van hun talenten zijn competenties als zelfvertrouwen, doordachte beslissingen nemen, luisteren, je gevoelens uiten en rekening houden met anderen onmisbaar. Leefstijl is een methode die niet alleen de emotionele intelligentie stimuleert maar, doordat kinderen beter in hun vel zitten, ook de cognitieve intelligentie.

Gezond en redzaam gedrag

Leefstijl sluit aan bij de kerndoelen voor gezond en redzaam gedrag. In de handleidingen die bij het programma horen, wordt de aansluiting bij de kerndoelen uitgewerkt. De methode biedt naast sociaal-emotionele competenties ook gezondheidsvaardigheden.

Thema's

Het Leefstijl-programma kent zes thema's die ieder jaar terugkomen. Hoe ouder de kinderen, des te dieper in wordt gegaan op de thema's. De zes Leefstijlthema's zijn:

- De groep, dat zijn wij! (over sfeer in de groep)
- Praten en luisteren (over communicatie)
- Ken je dat gevoel? (over gevoelens)
- Ik vertrouw op mij (over zelfvertrouwen)
- Iedereen anders, allemaal gelijk (over diversiteit)
- Lekker gezond (over gezondheidsvaardigheden)

Als ouder wordt u betrokken bij de methode Leefstijl. Misschien zullen de kinderen u thuis ook vertellen over de leefstijllessen. We zullen u zeker aanspreken op uw bevindingen, zodat we met elkaar zoveel mogelijk profijt zullen hebben van deze methode.

We besteden in de klas, ook buiten Leefstijl om, veel aandacht aan het welbevinden van de kinderen. Door middel van klassengesprekken komt een grote diversiteit aan onderwerpen aan bod. Dit sluit aan bij de behoeften van de kinderen, wat er in de groep speelt en we besteden aandacht aan de volgende punten:

- het leren omgaan met andere kinderen
- nadenken over hoe je over jezelf denkt
- nadenken over hoe je op een ander reageert
- oefenen met samenwerken
- actualiteit
- social media

Taal actief is een overzichtelijke methode met een duidelijk instructiemodel. De methode bestaat uit een leerlijn taal en een leerlijn spelling.

Binnen de leerlijn taal worden de volgende vier domeinen in aparte lessen behandeld:

- woordenschat
- taal verkennen

- spreken & luisteren
- schrijven

Taal actief besteedt veel aandacht aan woordenschat.

Taal actief Spelling bestaat uit twee leerlijnen:

- onveranderlijke woorden (38 categorieën)
- werkwoorden (10 categorieën)

Taal actief maakt differentiëren op drie niveaus heel eenvoudig. Met behulp van het lesonderdeel 'Eerst proberen' in de instructieles wordt het niveau van elk kind bepaald. Vervolgens gaan de kinderen in de les zelfstandig werken op hun eigen niveau.

Omdat goed lezen een belangrijke basis vormt voor veel andere cognitieve vaardigheden heeft de Pionier voor het schooljaar 2019 – 2020 een algemeen leeskwartier ingevoerd. Op deze leeftijd is het van essentieel belang dat uw kind zoveel mogelijk leeskilometers maakt.

Dit betekent dat we iedere schoolmiddag beginnen met lezen in brede zin. Het kan zijn dat we alvast teksten doorlezen die dezelfde dag nodig zijn bij een ander vak, maar het kan ook 'lekker lezen' zijn. In overleg zijn ook luisterboeken toegestaan.

Daarnaast werken we met Estafette. Dit is een methode voor het voortgezet technisch lezen. Dit houdt in dat er nu een technisch leesmethode is voor groep 4 t/m 8. Het grote voordeel hiervan is dat kinderen nu t/m groep 8 bezig zijn met technisch lezen. Dit is belangrijk om de leesvaardigheid te onderhouden, maar om ook met name in de bovenbouw de leesontwikkeling voort te zetten.

Prioriteit van de methode is plezier hebben in lezen en heeft daarom niet alleen schoolse teksten, maar ook raadsels, gedichten, interviews, dialogen, recepten, enz.

Ieder kind werkt op hetzelfde niveau, maar binnen een eigen aanpak. Aanpak I is leerkrachtgebonden, aanpak II is gedeeltelijk leerkrachtgebonden en gedeeltelijk zelfstandig en aanpak III is zelfstandig en werkt in Informatie Junior.

Begrijpend lezen

Hier maken we gebruik van de methode 'Grip op lezen'; een methode met herkenbare teksten. De kinderen leren met deze methode om begrijpend en studerend te lezen. De methode is gebaseerd op

de 7 evidence-based leesstrategieën. Daarmee krijgen de kinderen handvatten aangereikt om elke tekstsoort te kunnen lezen en interpreteren.

De 7 leesstrategieën zijn:

1. Doel bepalen	Waarom lees ik de tekst?
2. Voorspellen	Waar gaat de tekst over?
3. Voorkennis ophalen	Wat weet ik al over het onderwerp?
4. Herstellen	Wat doe ik als ik het niet meer snap?
5. Vragen stellen	Welke vragen zie ik?
6. Visualiseren	Welk plaatje past bij de tekst?
7. Samenvatten	Hoe vat ik de tekst samen?

Voor een goed begrip van de tekst leggen deze methodes moeilijke woorden uit. Ook de tekstbegrippen, die de kinderen nodig hebben om begrijpend en studerend te lezen, worden aangeboden. Kinderen moeten uiteenlopende teksten leren herkennen en interpreteren. Daarom bevat Grip op lezen een grote variatie aan tekstsoorten.

Vanaf groep 6 wordt er ook aandacht besteed aan het vergelijken van informatie, meningen en opzoekvaardigheden.

Wij werken vanaf dit jaar met de vernieuwde digitale versie van “Pluspunt”. Deze methode is volledig digitaal, maar heeft een werkboek voor opgaven die beter op papier kunnen worden gemaakt, zoals de opgaven in de lessen meet- en meetkunde.

De nieuwe editie van Pluspunt werkt met Bingel. Een leerplatform dat digitale intelligentie combineert met didactische kwaliteit. Door meervoudige verbindingen tussen leerdoelen leren kinderen effectiever. In Bingel krijgt een kind op basis van de vorderingen automatisch een makkelijkere of moeilijker oefening aangeboden of een oefening om te werken aan kennis, inzicht en vaardigheden van een onderliggend leerdoel. Leren wordt mede hierdoor aanzienlijk effectiever.

In Bingel remedieert en verrijkt de methode niet pas na de toets, maar continu. Dat is op een andere manier naar leerlijnen kijken en een grote verandering ten opzichte van de vorige editie van Pluspunt. Dit maakt het rekenonderwijs nog slimmer en effectiever.

De volgende onderdelen komen in groep 6 aan de orde:

- inzicht in de structuur tot 1.000.000;
- afronden van getallen tot op 10-, 100- en 1000-tallen;
- cijferend optellen en aftrekken;
- vermenigvuldigen als 40×80 , 800×40 en 4×8000 uit het hoofd;
- delen uit het hoofd als $4200 : 60$;
- benoemen van eenvoudige breuken;
- hanteren van begrippen als omtrek en oppervlakte en uitdrukken in (vierkante) meters en centimeters;
- meten met liters, deciliters en centiliters;
- lezen en interpreteren van staaf-, lijn- en beeldgrafieken;
- beschrijven van routes op een plattegrond met coördinaten;
- kennen, noteren van digitale tijden;
- tellen van geldbedragen met de euro

Ook zijn we nog veel bezig met de tafels en deeltafels in groep 6. Het automatiseren hiervan is heel belangrijk. Elk kind krijgt tot de carnavalsvakantie de tijd en gelegenheid om de tafels van 6 t/m 12 en 25 te memoriseren. Dan moeten deze beheerst zijn.

Het zelfstandig werken bevordert de studievoordigheden en biedt een mogelijkheid tot individuele verdieping/verrijking/extra inoefening. Met de kinderen samen gaan we op zoek hun individuele talenten. Een aantal keer per week werken de kinderen aan gericht gekozen taken, passend bij hun niveau. Daarnaast werken zij aan hun extra taken met zelfcorrigerend materiaal; zoals pico piccolo, varia e.d., met werkbladen en op hun chromebook.

Naut / Meander / Brandaan

Sinds enige jaren werken we met de methode Naut, Meander en Brandaan. De groepen 5 t/m 8 werken met drie verschillende methodes. Naut voor natuur en techniek, Meander voor aardrijkskunde en Brandaan voor geschiedenis.

Doordat deze methodes alle drie van dezelfde uitgever zijn, is de opzet van alle drie de methodes

hetzelfde. De kinderen werken met een leerlingboek en een werkboek met als aanvulling de digibordlessen met verschillende audiovisuele ondersteuningsmogelijkheden.

Als extra aanvulling zijn er ook nog bakkaarten, waar de leerlingen zelfstandig mee aan de slag kunnen. Deze bakkaarten zijn opgebouwd vanuit de gedachte van meervoudige intelligentie. Dit houdt in dat het ene kind meer een doener is, terwijl het andere kind liever handelend bezig is.

Schrijven

Voor het schrijfonderwijs gebruiken wij de methode Klinkers. Met Klinkers ontdekken kinderen het belang en het plezier van schrijven. De oefeningen zijn afgestemd op de belevingswereld van kinderen. Alle kinderen oefenen het blokschrift.

Verkeer

Veel aandacht besteden we tijdens de verkeerslessen aan de verkeersmentaliteit en de verkeershouding. Vaak zullen we praten over oorzaak en gevolg met als doel dat de kinderen meer inzicht krijgen in de verkeerssituaties en hun eigen rol hierin. Bovendien leren ze dit jaar een groot aantal verkeersregels en -borden. Tijdens de verkeerslessen maken we gebruik van de methode "Let's go". Tevens krijgen de kinderen regelmatig verkeer als huiswerk mee naar huis.

Eén keer in de week gaan de kinderen gymmen in de sporthal "de Markkant". Tijdens de gymlessen wordt er gewerkt in circuitvorm. Hierbinnen komen o.a. sport en spel, balvaardigheid, klein-motorisch-materiaal en groot materiaal aan de orde.

In groep 6 lopen de kinderen onder begeleiding van de leerkracht naar de gym. ***Passende gymkleding en goed zittende gymschoenen zijn verplicht.*** De gymtas gaat na de gym mee naar huis.

Leerlijn Metropole op School

In de swingende leerlijn Metropole op School maken de kinderen in zes thema's, verdeeld over groep 5 en groep 6, kennis met de muziek van het orkest Metropole. Ieder thema bestaat uit een werkboekje en een digitale les. De opdrachten zijn divers: je kijkt en luistert naar muziek, speelt mee met muzikanten uit het orkest, leert verschillende instrumenten kennen en maakt opdrachten in de werkboekjes. In samenwerking met H19 vinden er workshops en uitjes plaats om bij te dragen aan deze vakgebieden.

De vakdocent muziek zal ook alle leerkrachten begeleiden en ondersteunen in het geven van waardevolle en vooral leuke muzieklessen.

Handvaardigheid & tekenen

Eén keer per week besteden we aandacht aan tekenen en handvaardigheid. Dat doen we aan de hand van bronnenboeken, zoals onder andere de methode "Maken is de kunst" of Pinterest. Vaak sluiten de werkstukken aan op de tijd van het jaar of een project. Allerlei technieken komen hierbij aan de orde: vormen met papier-maché, boetseren, borduren, textiel bewerken, schilderen, werken met hout, papier, karton of knutselmaterialen, tekenen met ecoline, wasco, of inkt.

Drama & dans

Dramatische vorming en dans zijn terugkerende activiteiten. Het accent ligt op het leren zich vrij te uiten door improvisatie, bewegingen (met of zonder muziek) en spraak, rollenspelen en toneelspel. Hierbij maken we soms gebruik van externe instanties zoals H19 en in klas zetten we Drama online in. Op het open podium mogen ze aan de andere kinderen van de school hun talenten laten zien. Een aantal keer per jaar houden we op woensdag- of vrijdagochtend een open podium. De data staan op de kalender.

Ouders/grootouders zijn van harte welkom!

Spelletjes

Op het eind van de vrijdagmiddag is het spelletjesmiddag. De kinderen mogen dan, net als in voorgaande jaren, een gezelschapsspel meenemen. In de klas zijn ook diverse spelletjes aanwezig. Het doel is samen leren spelen en omgaan met elkaar. De sociale interactie tijdens een spel staat

hierbij voorop.

In groep 6 krijgen de kinderen één keer per week op vrijdag een huiswerkopdracht mee naar huis. De hoofddoelen zijn:

- het stimuleren van een zelfstandige werkhouding;
- het leren verantwoordelijkheid te dragen voor eigen werk;
- het ontwikkelen van taakbesef.

Een andere doelstelling is, dat de kinderen enigszins voorbereid worden op het ritme van het huiswerk maken in groep 7 en 8 en in het voortgezet onderwijs. Ook leren ze op deze manier om buiten schooltijd aan een schooltaak te werken.

Naast het maken van nieuwsbegrip teksten, zal het huiswerk bestaan uit de topografie van Nederland, verkeer, schrijfoopdrachten of opdrachten die aansluiten bij de lessen in de klas. Op het eind van het schooljaar maken ze een werkstuk.

De kinderen leren zelf verantwoordelijk te zijn voor hun werk. Dat betekent dat ze, als ze iets niet begrijpen, eerst bij hun leerkracht moeten aankloppen en niet bij hun ouders. Daarmee voorkomen we tevens dat uw uitleg verschilt van die van de leerkracht. De kinderen mogen elke dag na schooltijd om uitleg komen vragen maar niet meer op de dag voor die, waarop ze het huiswerk moeten meebrengen. Hierdoor leren ze op tijd te beginnen en hulp te vragen. De kinderen hebben een eigen huiswerkmap en agenda die ze van thuis meebrengen. Het huiswerk wordt altijd uitvoerig uitgelegd en het gaat niet zomaar mee naar huis. Tevens wordt het huiswerk de week erop samen met de leerkracht besproken en nagekeken. In groep 6 oefenen we ook het invullen en het gebruik van de agenda.

Kijk op de wereld

Op vrijdagmorgen beantwoordt de leerkracht vragen van de kinderen, die ze anoniem in de vragenbus mogen stoppen. Ook kijken we regelmatig naar het jeugdjournaal en de dag vandaag. De kinderen mogen ook een krantenknipsel meenemen, dat vervolgens wordt besproken in de klas.

Chromebooks

Nu iedere leerling een eigen chromebook heeft, oefenen de kinderen o.a. programma's op het gebied van taal, spelling, en rekenen. Ook wordt de computer gebruikt voor de andere vakken en het verzamelen van informatie voor onder andere werkstukken en informatie voor de projectweek.

Op dinsdag en donderdag starten we de dag met een dagopening. We spreken samen met de kinderen ruim van te voren af wanneer iemand aan de beurt is. Ieder kind heeft minimaal twee keer per jaar een dagopening voor de klas. Het eerste moment is een dagopening over een onderwerp, het tweede een boekenbox.

In de bieb en op het internet is volop informatie te vinden! Voor de individuele presentaties gelden de volgende afspraken:

- de ouders mogen komen luisteren als het kind dat op prijs stelt
- de presentatie duurt niet langer dan een kwartier.

De presentatie wordt klassikaal besproken en daarna door de leerkracht beoordeeld. Op een overzicht houdt de leerkracht de aandachtspunten voor de volgende dagopening bij.

Indien de kinderen een Powerpoint-presentatie hebben gemaakt bij hun dagopening, dan verzoeken wij om deze een dag van tevoren, via de mail bij de leerkracht aan te leveren.

Klassenbeurt

Een paar keer per jaar hebben de kinderen klassenbeurt. Dit houdt in dat ze op maandag t/m vrijdag ongeveer een kwartier langer op school blijven en samen met de leerkracht en een andere leerling de klas en de gang weer netjes maken. De kinderen weten dit van tevoren en wilt u hier als ouder rekening mee houden.

Fruit eten

De kinderen mogen één stuk fruit/boterham en drinken meenemen (geen priklimonade) voor in de ochtendpauze. Deze mag beneden in de rugzak of tas aan de kapstok blijven hangen.

Kindgesprekken, rapporten en toetsen

Driemaal per jaar hebben de leerkrachten een gesprek met ouders en kind. Deze voortgangsgesprekken zijn bedoeld om met elkaar, en vooral met het kind zelf, te bespreken wat het kind nodig heeft. Als informatie vooraf krijgen de kinderen bij gesprek twee en drie het rapport van tevoren mee naar huis. Bij het startgesprek gaat het vooral om het welbevinden van uw kind na het begin van het nieuwe schooljaar.

Tweemaal per jaar krijgt uw kind een rapport mee naar huis. Hierin staan: het sociale welbevinden, werkhouding, methodegebonden toetsen en CITO toetsen.

Toetsmomenten CITO

In januari en juni nemen we de CITO's af. De bedoeling van deze toetsen is het vaststellen van het niveau van de leerling ten opzichte van een landelijk gemiddelde waardoor we zien of de leerling extra moet worden begeleid of dat we ergens uitdaging kunnen aanbieden.

In groep 6 zullen de volgende toetsen afgenomen worden:

- begrijpend lezen
- spelling
- rekenen
- AVI-leestoets
- DMT-toets

De AVI-leestoets bepaalt samen met de DMT (drie minuten toets) het niveau van lezen met Estafette en het individueel lezen in het biebboek.

Mocht je nog vragen hebben, dan kun je ons mailen of na schooltijd een afspraak maken.

Met vriendelijke groeten,

Femke, Wendy, Maarten, Marianne en Peggy